

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Św. Jakuba Apostoła

2. Czas powstania

1 poł.XIV, XIV/XV
wieża 1580, 1805

3. Miejscowość

W I E L K I E
R A D O W I S K A

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1. Elewacja północna.

2. Wnętrze, prezbiterium i nawa.

ORIENTACJA

skala 1: 10 000

4. Adres Wielkie Radowiska
87-207 Dębowa Łąka

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo kujawsko-pomorskie
powiat Wąbrzeźno
gmina Dębowa Łąka

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Grosse Redewisch, Redewichss,
Radonisko Maius,
niem. Gross Radowisk

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975 przed 1.01.1999 r.

województwo toruńskie

powiat

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzymsko-Katolicka
p.w. Św. Jakuba Apostoła
Wielkie Radowiska nr 60
87-207 Dębowa Łąka

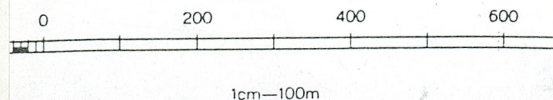
9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr A/199/102

data 13.07.1936

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Kościół gotycki.

Wzniesiony w 1 poł. XIV w.

Przekształcany XIV/XV w.

Z tego okresu m.in. szczyt wschodni.

Wieża: część dolna murowana z 1580 r.
z fundacji Krzysztofa Kostki wojewo-
dy pomorskiego i starosty golubskie-
go, część górna drewniana z 1803 r.
(wg Heyma, KZSP - 1805 r.)

Kaplica od południa z końca XVIII w.

Gruntowne odnowienie kościoła
w 1925 r.

Parafia założona w 1 poł. XIV w.

W 1340 r. przywilej dla wsi Radowis-
ka, w którym uposażenie kościoła
określono na 6 łanów.

W 1414 szkody wojenne kościoła
w sprzęcie oszacowano na 30 grzywien
(w in.miejscach 300 grz., 1000 grz.).

W 1445 r. parafia w spisie synodu
laickiego bpstwa chełmińskiego.

W 1453 r. wymieniony jest proboszcz
w Radowiskach.

W 1647 r. kościół nosi wezwanie
Św. Jakuba Apostoła Starszego.

Do 1992 r. diecezja chełmińska.

Obecnie diecezja toruńska, dekanat
golubski.

Wystrój wnętrza późnobarokowy.

Jednym z ciekawszych elementów jest
szafa ścienna w zakrystii z drzwia-
mi o gotyckich okuciach z trzema
zamkami.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA.

Wielkie Radowiska położone są w odległości 8 km
na południowy wschód od Wąbrzeźna, przy drodze
z Wąbrzeźna do Golubia-Dobrzynia.
Od szosy prowadzi do wsi krótki wjazd.

Kościół wznosi się w centrum wsi, po wschodniej stronie
drogi prowadzącej przez wieś, na niewielkim wzniesieniu
Jest orientowany.

Teren wokół kościoła porośnięty jest trawą i starodrze-
wem (m.in. klony, kasztanowce, lipy), przed wejściem
do kościoła zachował się fragment bruku kamiennego.
Ogrodzenie terenu kościelnego stanowi mur ceglany,
na kamiennej podmurówce, zamknięty dwuspadowo cegłą.
Od strony drogi umieszczono furtkę stalową ujętą
w ceglane słupy, druga bramka prowadzi od plebanii.
W narożniku, przy ogrodzeniu po południowo-zachodniej
stronie kościoła wznosi się grobowiec Śp. Ks. Dziekana
Jakóba Kozłowskiego (1856-1912) obecnie kostnica,
wymurowany z cegły ze schodkowym szczytem z blendami,
z wejściem zamkniętym ozdobną kutą kratą.
Przed bramką od strony plebanii wznosi się betonowa
kolumna na figurę (figura stała tu przed wojną)

PLEBANIA wznosi się po przeciwnej stronie drogi,
wzniesiona w k. XIX w., wymurowana z cegły, parterowa
z piętrowym skrzydłem bocznym, kryta dachówką karpiówką
Elewacja frontowa 5-osiova ze skrzydłem 3-osiowym.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA.

- fundamenty kamienne,
- ściany nawy, prezbiterium i zakrystii wymurowane
z cegły ceramicznej w wątku polskim, w dolnej partii
ścian prezbiterium i zakrystii widoczna podmurówka
z kamienia polnego łączonego drobnymi kamykami i frag-
mentami cegły), wieża ceglana bez widocznych wątków,
w kondygnacjach II-IV z wewnętrzną drewnianą konstruk-
cją słupowo-ryglową (na II kondygnacji starsza o 2 słu-
pach środkowych, wyżej nowsza o 1 słupie środkowym),
IV-ta kondygnacja wieży szalowana na tejże konstrukcji
pionowymi deskami z listwowaniem,
- stropy, sklepienia: w nawie i prezbiterium pozorne
sklepienie kolebkowe o konstrukcji drewnianej podwie-
szonej do więźby, w zakrystii sklepienie kolebkowe,
w kaplicy kolebkowo-krzyżowe, w kruchcie w wieży
strop łamany o ukośnych bocznych odcinkach.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowane obecnie
3 300 m ³	290 m ²	kościół parafialny	kościół parafialny
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)	
<p>lata 70-te - wstawienie nowych witraży w korpusie nawy i prezbiterium,</p> <p>1975 r. - założenie drenarki wokół kościoła</p>		<p>zachowana bryła, elewacje, układ wnętrza i jego elementy, nawa i prezbiterium z 1 poł. XIV w. i XIV/XV, kaplica z w. XVIII zbudowana w miejscu południowego portalu, wieża dolna kondygnacja z 1580 r. górna odeskowana z 1805 r.</p> <p>mury kościoła w dolnych partiach porośnięte mchem, trawą i innymi porostami, cegła kruszy się miejscami, zwłaszcza w dolnej partii wieży, elementy drewnianej konstrukcji wieży zaatakowane przez drewnojady, być może również więźby,</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>konserwacja ceglanego lica ścian, konserwacja wewnętrznej drewnianej konstrukcji w wieży, określenie stanu więźby dachu, zachowanie i ochrona szafy ściennej z drzwiami o gotyckich okuciach i trzech zamkach umieszczonej w zakrystii.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Karta finansowana
przez WKZ w Toruniu

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T.XI woj.bydgoskie
z. 19 powiat wąbrzeski, Warszawa 1967, s.19-21

Diecezja toruńska. Historia i teraźniejszość,
T.7 Dekanat Golub, Toruń 1994, s.77-80

Diecezja Chełmińska. Zarys historyczno-statystyczny,
Pelplin 1928, s.301-303

B.Heym, Geschichte des Kreises Briesen und seiner
Ortschaften, Briesen 1902, s.114

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

tekst mgr Ewa Jaszewska, sierpień 2000 r.
(imię, nazwisko, data, podpis)

plany, rysunki J.W.
(imię, nazwisko, data, podpis)

zdjęcia fotograf. J.W.
(imię, nazwisko, data, podpis)

miejsce przechowywania negatywów WO SOZ Toruń ul. Łazienna 8

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego MG-ZW

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki sztuk - 8

1. Miejscowość. WIELKIE... RADOWISKA..	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina Debowa Łąka	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	opis cd.
3. Województwo kujawsko-pomorskie		

p.13 cd. MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA.

- wieżba dachu drewniana, krokwiowo-jętkową z podłużną ścianą stolcową (każdy wiązar pełen), usztywnioną zastrzałami i poziomymi ryglami, w płaszczyźnie poprzecznej zastrzały i jętki.
- dach kryty dachówką ceramiczną holenderką, sygnaturka - blachą stalową ocynkowaną,
- posadzki: w nawie, prezbiterium, kaplicy i przyziemiu wieży płytki piaskowca („czarno-biała” szachownica); w zakrystii płytki granitowe; w górnych kondygnacjach wieży i na chórze - deski;
- schody na chór drewniane policzkowe, zabiegowe, balustrada z prętów ze słupkiem początkowym;
- na wieżę drewniane drabiniaste; na poddasze drabina drewniana,
- otwory okienne zamknięte ostrołukowo, drzwiowe zamknięte ostrołukowo lub łukiem pełnym,
- okna nawy i prezbiterium pojedyncze witrażowe w ramie stalowej; w kaplicy drewniane pojedyncze wielokwaterowe, zamknięte spłaszczonym łukiem;
- drzwi drewniane: zewnętrzne główne płycinowe 2-skrzydłowe z zawiasami pasowymi, z nadświetlem półkolistym z przeszkleniem witrażowym o promienistych podziałach; drzwi zewnętrzne do zakrystii płycinowe 1-skrzydłowe; wewnętrzne z prezbiterium do zakrystii - deskowe, 1-skrzydłowe zamknięte półkoliście, od strony prezbiterium opierane ukośnymi profilowanymi deskami, z ćwiekami, zawiasami pasowymi, z kołatką i trzema starymi zamkami; drzwi wewnętrzne z kruchty do nawy deskowe 1-skrzydłowe zamknięte półkoliście, o zawiasach pasowych;

RZUT. Korpus salowy na rzucie wydłużonego prostokąta, przy nim od północy niewielka prostokątna zakrystia, a od południa prostokątna kaplica.

Korpus poprzedzony od zachodu umieszczoną osiowo zbliżoną do kwadratu wieżą.

BRYŁA. Korpus kryty dachem siodłowym.

Zakrystia niska, kryta dachem pulpitowym w przedłużeniu połaci dachu korpusu.

Kaplica południowa niska, kryta dachem dwuspadowym szczytowo.

Wieża 4-kondygnacyjna, kondygnacje zwężają się ku górze (uskokowo), ściany każdej z trzech dolnych kondygnacji lekko pochyłe. IV-ta kondygnacja zwieńczona namiotowym dachem z 6-boczną latarnią zamkniętą baniastym hełmem. Pod korpusem krypta.

Wkładkę założył: ..mgr. Ewa Jaszewska, ..sierpień..2000..r.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

ELEWACJE. Ściany korpusu na dwustopniowym cokole : w dolnej partii kamiennym (widocznym w części prezbiterium i w pd. ścianie), w górnej ceglanym zamkniętym uskokowo. Wymurowane z cegły w wтку polskim, zwieńczone tynkowanym fryzem opaskowym. Otwory okienne w opaskach 1-uskokowych, zamknięte ostrołukowo, pod oknami parapety z cegły na płask.

Elewacja północna korpusu 5-osiowa (od zachodu blenda, okno, 2 okna, 2 blendy i niewielkie okienko chóru zachodzące na fryz opaskowy).

W części wschodniej zakrystia o ślepej ścianie, zwieńczona w narożach dwoma wysokimi słupkami zamkniętymi 4-spadowo.

Elewacja południowa korpusu poprzedzona kaplicą.

Kaplica o elewacjach tynkowanych, z wydzielonym cokołem, ujętych w narożach podziałami ramowymi.

Ściany 1-osiowe z oknem zamkniętym odcinkowym łukiem, w obramieniach uszaty.

We frontowej wnęka okienna. Szczyt odcięty pasem dachówki, nieotynkowany zamknięty spływami i falistym gzymsem. W szczycie tynkowana wnęka zamknięta łukiem odcinkowym w uszatym obramieniu.

W korpusie po bokach kaplicy - od zachodu 2 osie (blenda i okno); od wschodu - 4 osie (blenda, okno, blenda, okno).

Elewacja wschodnia prezbiterium - 3-osiowa, z trzema blendami, z których środkowa węższa i wyższa, silnie rozglifiona - zachodzi na fryz opaskowy, boczne uskokowe.

Szczyt schodkowy, odcięty okapem z cegły na płask, rozczłonkowany sześcioma skośnie ustawionymi sterczynami, podzielony na trzy strefy fryzami z wysuniętych cegieł; we wszystkich polach szczytu blendy ostrołukowe, w strefie dolnej wypełnione ceglanym maswerkiem; między sterczynami trójkątne szczyciki.

W elewacji wschodniej zakrystii okno w rozglifionym otworze ostrołukowym.

Półszczyty zachodnie - każdy z ostrołukową blendą zwieńczony po bokach słupkiem sterczynowym.

1. Miejscowość. WIELKIE...RADOWISKA...	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina Dębowa Łąka	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	opis cd.
3. Województwo kujawsko-pomorskie		

ELEWACJE cd.

Wieża w trzech dolnych kondygnacjach ceglana, na 3-uskokowym cokole. Kondygnacje rozdzielone wydatnymi uskokami. W każdej kondygnacji - ściany lekko pochyle, zwężają się ku górze.

Elewacja frontowa wieży z otworem wejścia rozglifionym zamkniętym półkoliście, w opasce uskokowej. Po bokach tablice: epitafijna Józefiny z Wilczewskich Orłowskiej i poświęcona ofiarom 1945 r.

W II kondygnacji odcinek fryzu opaskowego tynkowanego, nad nim okno w opasce uskokowej, zamknięte odcinkowym łukiem.

W III kondygnacji 2 mniejsze okna i pośrodku kolista wnęka.

Ostatnia kondygnacja z pionowym deskowaniem, odcięta zadaszeniem nad III kondygnacją.

W elewacji po 4 niewielkie otwory okienne zamknięte półkoliście umieszczone w dwóch poziomach.

Elewacje boczne wieży o analogicznej kompozycji.

W parterze ślepe. W II kondygnacji okno, w III kondygnacji 2 mniejsze okienka.

W zwieńczeniu wieży dach namiotowy zamknięty 6-boczną latarnią zwieńczoną wiatrowskazem z datą i ażurowym krzyżykiem.

WNĘTRZE.

Wnętrze o ścianach tynkowanych.

Korpus kryty pozornym sklepieniem kolebkowym z poprzecznymi stalowymi ściągami.

Okna w otworach uskokowych, ostrołukowych, wypełnione witrażami.

W ścianie wschodniej trzy wnęki: jedna zamknięta łukiem i dwie szafkowe (jedna z nich przesłonięta ażurową kratą).

mgr Ewa Jaszewska, sierpień 2000 r.

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WNĘTRZE cd.

W ścianie południowej przy kaplicy wnęka na chrzcielnicę zamknięta łukiem.

Wejście do kaplicy zamknięte pełnym łukiem.

W ścianie północnej wejście do zakrystii w większej rozglifionej wnęce ostrołukowej, obok wnęka szafkowa zamknięta odcinkowym łukiem.

Za ołtarzem głównym w tylnej ścianie mensy ołtarzowej - wejście do krypty.

Chór muzyczny drewniany o konstrukcji belkowej, wsparty na 2 kolumnach. Ścianka chóru płycinowa z dekoracją geometryczną.

Kaplica ze sklepieniem krzyżowym.

Zakrystia o sklepieniu kolebkowo-krzyżowym.

Wieża z wnękami w ścianach bocznych, zamkniętymi pełnym łukiem.

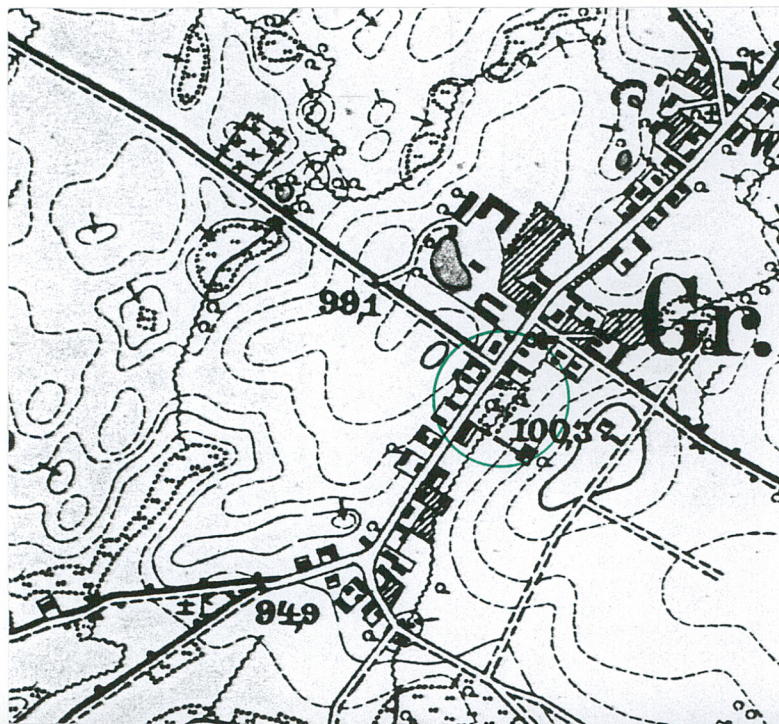
W narożach drewniane słupy wspierające wewnętrzną konstrukcję słupowo-ryglową wyższych kondygnacji.

INSTALACJE. Elektryczna.

powiększony fragment mapy 1: 25 000

pomiar 1909r. wydanie 1911r.

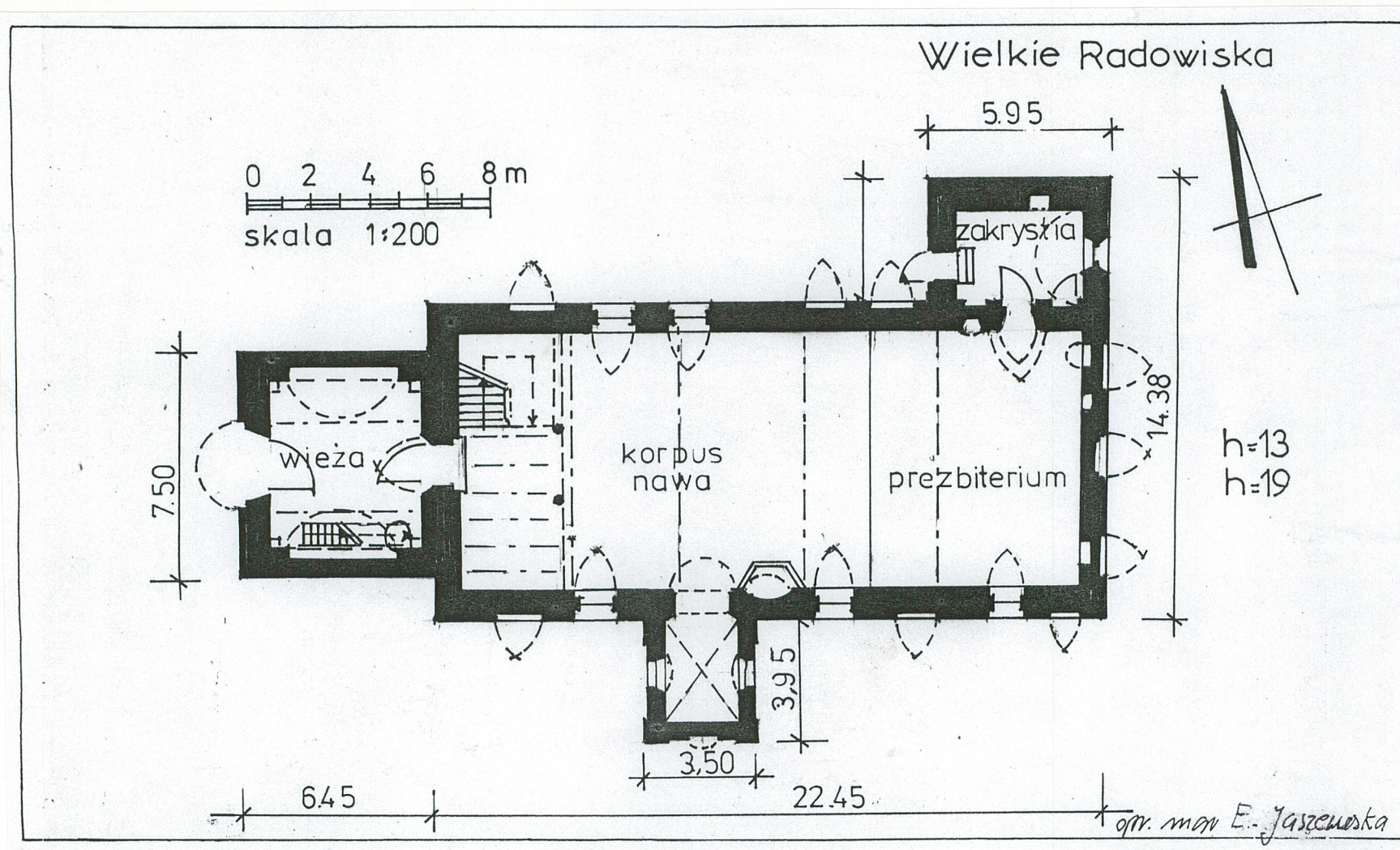
WITTENBERG 1352

1. Miejscowość **WIELKIE RADOWISKA**
gmina Dębowa Łąka
woj. kujawsko-pomorskie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

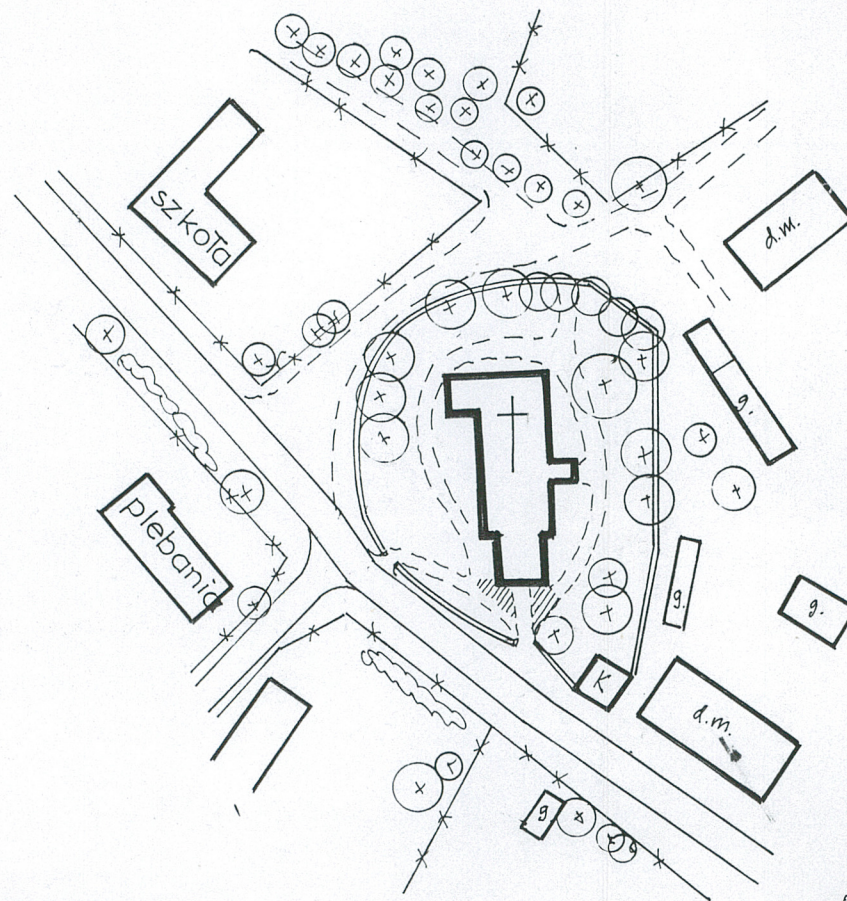
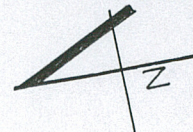
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
rzut parteru, plan sytuacyjny

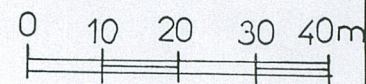
Wkładkę założył: mgr Ewa Jaszewska, sierpień 2000r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ Toruń

WIELKIE RADOWISKA

skala 1:1000

2000.03
opr. mgr Ewa Jaroszka

1. Miejscowość	WIELKIE RADOWISKA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
gmina Dębowa Łąka		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	zdjęcia
woj. kujawsko-pomorskie			

3.

3. Elewacja wschodnia, prezbiterium.

4. Zakrystia, elewacja zachodnia i północna.

5. Nawa, elewacja północna.

4.

5.

Wkładkę założył: mgr Ewa Jaszczyńska, sierpień 2000r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ Toruń

Vzór ODZ 1978 r.

6. Elewacja północna, wieża.

7. Elewacja zachodnia, wieża.

8. Elewacja południowa, wieża.

1. Miejscowość WIELKIE RADOWISKA gmina Dębowa Łąka woj. kujawsko-pomorskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
--	--	---

9. 10. Elewacja zachodnia nawy.

11. Kaplica przy ścianie południowej nawy.

Wkładkę założył: mgr Ewa Jaszczyńska, sierpień 2000r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Wo SOZ Toruń

Wzór ODZ 1978 r.

12. Fragment ściany południowej nawy.
14. Fragment ściany południowej nawy.

13. Fragment szczytu wschodniego.
15. Ściana południowa, parter, we wieży.

1. Miejscowość WIELKIE RĄDOWISKA gmina Dębowa Łąka woj. kujawsko-pomorskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
---	---	---

16.

16. Ściana południowa nawy.
17. Ściana zachodnia nawy.
18. Ściana północna nawy.

17.
18.

Z 1978 r.

Wkładkę założył: mgr Ewa Jaszevska, sierpień 2000r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ Toruń

19. Okno w zakrystii.

20. Drzwi stalowe w zakrystii.

21. Elewacja wschodnia zakrystii.

1. Miejscowość WIELKIE RADOWISKA gmina Dębowa Łąka woj. kujawsko-pomorskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
---	--	---

22. Prezbiterium, drzwi do zakrystii. 23. Kaplica przy południowej
Wkładkę założył: _____ ścianie nawy.
mgr Ewa Jaszewska, sierpień 2000r.
Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ TORUŃ

24. Drzwi we wschodniej ścianie wieży.
Wzór ODZ 1978 r.

25. Plebania.

26. Kostnica.

1. Miejscowość WIELKIE RADOWISKA gmina Dębowa Łąka woj. kujawsko-pomorskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
---	--	---

29. Poddasze nad nawą.

30. Wnętrze wieży.

31. Fragment wieżby dachowej nad nawą.

mgr Ewa Jaszevska, sierpień 2000r.

Wkładkę założył: _____

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO SOZ Toruń

32.

33.

34.

32. Wnętrze zakrystii.
 33. Elewacja południowa wieży.
 34. Elewacja północna i wschodnia
 zwieńczenia wieży.